

Un nou estudi sobre la formació en dansa a Catalunya mostra una preocupant manca de reconeixement institucional cap al sector

- Catalunya només compta amb 3 conservatoris de dansa i tots estan ubicats a Barcelona
- Destaca un clar predomini de la formació privada i una manca d'oferta pública
- La demanda ciutadana és molt major al nombre de places públiques disponibles
- Tan sols un 23,99% dels centres de formació de dansa estan autoritzats pel Departament d'Ensenyament, deixant més del 75% de l'alumnat fora del sistema educatiu
- La majoria de centres es concentren en zones molt concretes de Catalunya, mentre que hi ha comarques amb oferta molt escassa, fet que genera una gran desigualtat en l'accés a la formació en dansa en funció del territori de residència
- Se segueix perpetuant una concepció de la dansa com a pràctica pròpia del gènere femení, amb menys del 8% de nois matriculats
- Aquestes dades es desprenen del Cens de centres de formació de dansa que ha liderat l'[APdC](#) en col·laboració amb els col·lectius d'escoles privades de dansa, [AEDA](#) i [CPCPDC](#), amb qui seguim treballant per millorar les condicions de l'ensenyament de dansa a Catalunya

[ACCEDEIX A L'ESTUDI COMPLET DE LA FORMACIÓ EN DANSA A CATALUNYA](#)

Barcelona, 25 de maig. L'APdC va elaborar un cens d'escoles i centres de formació de dansa el curs 2013-2014. En aquell moment no es disposava de cap estadística sobre l'abast de la docència de dansa a Catalunya, de manera que aquell treball **va ser pioner**. L'objectiu era conèixer el **pes real de la formació de dansa** al nostre territori,

per tal de poder treballar amb més coneixement de causa al voltant de les seves necessitats.

Vuit anys després, durant l'any 2022, s'ha realitzat un **nou cens** que ens permet disposar de **dades actuals sobre aquests equipaments i pràctiques, així com les seves necessitats** particulars, atenent també als canvis que ha generat la pandèmia. Aquest document s'ha liderat des de l'**Associació de Professionals de la Dansa de Catalunya** i ha comptat amb la col·laboració del **Col·lectiu de Professors i Centres Privats de Dansa de Catalunya** ([CPCPDC](#)) i l'**Associació d'Escoles de Dansa Autoritzades de Catalunya** ([AEDA](#)), acompanyats per la consultora [Bissap](#).

Del document resultant ([accediu aquí](#)) es desprenen una sèrie de conclusions que ens aporten una fotografia actualitzada del sector de la formació en dansa. No obstant, des de l'APdC pensem que moltes d'aquestes conclusions reflecteixen una preocupant manca de reconeixement institucional al voltant de diversos factors:

La formació pública reglada

El cens indica una **urgent necessitat de reforçar la xarxa de centres públics reglats** que ofereixen formació en dansa. Actualment, Catalunya tan sols compta amb **tres conservatoris situats a Barcelona** ([IEA Oriol Martorell](#), el [Conservatori Professional de Dansa de l'IT](#) i [Conservatori Superior de Dansa de l'IT](#)), que han de donar resposta a tota la demanda de persones que es volen professionalitzar. Tenint en compte que cada any només poden accedir al Conservatori un nombre limitat de persones i que la formació és presencial, aquesta resulta molt menys accessible per a persones allunyades territorialment. No comptar amb una alternativa pública en forma de conservatori fa que l'alumnat que viu fora de Barcelona hagi d'assumir econòmicament tota la formació de forma privada o bé s'hagi de **desplaçar llargues distàncies per accedir a una educació pública reglada**.

Per això demanem que s'estudii l'ampliació de la xarxa de centres públics arreu de Catalunya. Només cal emmirallar-se en casos de comunitats veïnes com la Comunitat Valenciana i [el cas de la xarxa de Conservatoris Professionals de Dansa de València](#), que seguint el principi d'equitat educativa ha aconseguit ubicar un conservatori professional de dansa (com a mínim) a cada província, a més de dos Conservatoris

Superiors (València i Alacant), facilitant, d'aquesta manera, l'accés a l'ensenyament reglat de dansa públic i en igualtat de condicions, sense barreres econòmiques ni geogràfiques.

La formació privada

A Catalunya comptem amb tres tipus de centres de formació de dansa: **conservatoris, escoles autoritzades pel Departament d'Ensenyament i centres de dansa de lliure adscripció**. Fora de l'oferta pública reglada que ja hem mencionat anteriorment, el cens reflecteix un gran desequilibri entre les altres dues tipologies de centre, amb tan sols un **23,99% d'escoles autoritzades i un 75,65% de centres de lliure adscripció**. Aquest desequilibri suposa un greuge important per a l'alumnat que desenvolupa anys de formació en aquests segons centres sense ser reconegut pel sistema educatiu.

Els centres de lliure adscripció i les escoles autoritzades fan una feina de qualitat des de fa molts anys. Cal que des de les administracions se n'adonin que són moltes i que necessiten una protecció major. Si no podem muntar una xarxa potent de centres públics, cal com a mínim poder **crear subvencions i ajudes** perquè aquests centres puguin adaptar-se a les condicions exigides pel Departament d'Educació.

Covid-19 i afectació als centres de dansa

Els resultats del cens han reflectit que la situació de desequilibri d'aquests centres s'ha vist agreujada arran de la pandèmia. Tot i la gran resistència i resiliència dels centres davant aquestes dificultats, el cens reflecteix que els suports per pal·liar la crisi derivada de la pandèmia han estat insuficients i no han resolt problemes que continuen presents, com la davallada de matrícules. En aquest sentit és destacable una manca important d'interlocutors de l'Administració per cercar respostes compartides a la situació.

Durant la pandèmia, la gran majoria de centres van trobar-se en una situació de desinformació absoluta. Com que moltes d'aquestes escoles no comptaven com a centres de formació (tot i estar desenvolupant aquesta tasca) no van ser considerades per a rebre informació ni van saber quina normativa havien de complir davant la situació d'emergència sanitària. Una gran part d'aquestes escoles han sentit una important manca de reconeixement institucional i una insuficiència dels mecanismes de suport en els centres de dansa.

La dansa centralista

El cens constata la presència d'oferta de formació en dansa en municipis petits i distribuïts arreu del territori; tanmateix, la lògica centralista imperant fa que la concentració d'escoles es trobi molt segmentada en zones concretes del país. Així doncs, la majoria de comarques compten amb una oferta molt escassa. Conseqüentment, s'observa **una gran desigualtat quant a la possibilitat d'accés a la formació en dansa en funció del territori de residència.**

Altres consideracions destacades en relació amb les dificultats per a la vertebració territorial en matèria de formació en dansa són:

- Molt pocs municipis poden oferir batxillerat artístic, de manera que les persones que hi optarien en el marc dels seus estudis de dansa s'han de desplaçar o en desisteixen per la dificultat que això suposa.

- Es dona una baixa visibilitat de la dansa en les programacions de molts municipis i una manca de circuits que permetin que els professionals de la dansa es puguin desenvolupar als seus propis territoris locals. Ambdós factors minven les possibilitats de crear demanda, de manera que és més improbable que s'obrin escoles si no es prenen mesures d'impuls més contundents.

-El centralisme territorial genera tensió a nivell de disposició de professionals adients per a les ofertes que es desenvolupen en territoris no metropolitans. També professionals que han de marxar fora del país.

La formació en dansa en xifres

El nombre de centres i escoles inventariades en aquest cens ha estat de 389, de les quals 354 s'han considerat vàlides. Tot i ser una **representació i participació elevada**, podem considerar que el nombre real de centres és superior.

Es constata per tant un alt grau de participació de les escoles i centres de dansa en l'enquesta. Aquest pot ser un indicador del sentiment de col·lectiu i del consens existent sobre la necessitat d'obtenir i compartir informació com a sector.

La proliferació d'escoles de dansa està clarament associada a un major reconeixement social i, consegüentment, a un increment de la demanda. La societat va incrementant la sensibilització cap a l'experiència formativa en dansa (en part gràcies al fet que el mateix sector ha guanyat presència al carrer amb l'ànim de fer-se més visible). Malgrat tot, continua existint una falta de resposta i de cerca de solucions compartides des de les administracions.

Tal com mencionàvem anteriorment, existeix un **desequilibri territorial** considerable. El 72,32% dels centres i escoles són de la província de Barcelona, un percentatge lleugerament menor que en el cens elaborat l'any 2014, tot i que no en un grau suficient per dir que hagi canviat la tendència. Aquesta disminució en la província de Barcelona es compensa a favor de Lleida (que passa de 4,5% al 5,54%) i Tarragona (de 10,4% a 11,07%), essent Girona la província que menys profit treu del lleuger reequilibri territorial (el 2014 Girona va suposar el 10,4%, augmentant només 0,3%).

Una altra realitat que arrosseguem és la referent al gènere i la dansa. **El públic continua sent majoritàriament femení** i s'estimen diversos factors que incideixen en aquesta situació, així com característiques de la mateixa que cal destacar:

- Percepció de la dansa com a pràctica pròpia de l'àmbit femení per part de col·lectius escolars i en les famílies (mares, pares i tutors discriminen en molts casos en quina activitat apunten fills i filles) cosa que condiciona moltíssim els infants des d'edats molt inicials (a partir dels 3 anys).
- Malgrat l'estimació del punt anterior, es percep certa tendència progressiva a l'augment d'alumnat masculí. Alguns centres han manifestat passar de 0% a 8% d'homes en els darrers anys.
- Hi ha prejudicis sobre quins estils de dansa són més per a dones i quins més per a homes, no sempre coincidents amb la realitat (per exemple, es relaciona la dansa urbana amb els homes, però la realitat és que la majoria de les persones que practiquen dansa continuen essent dones).

Quant al nivell de formació del professorat, respecte l'any 2014 s'observa una major quantitat de **professors amb més formació** que en el marc del darrer estudi. Concretament, ha augmentat la contractació de professorat titulat superior, passant del 17,30% al 30,29%.

Cal destacar també una **variació referent als estils**. Els dos més presents són el de la dansa clàssica (impartida per un 80,5% dels centres) i contemporània (79,8%). El canvi de tendència respecte al cens anterior, a part que els valors en general augmenten en tots els estils, és que la dansa contemporània guanya terreny i quasi iguala a la dansa clàssica, que en l'anterior cens mostrava una presència major. També destaca l'important augment de les danses urbanes (58,5%), seguit d'altres estils destacats, com són la salsa, el flamenc i el claqué.

Des de l'Associació de Professionals de la Dansa de Catalunya volem emplaçar les administracions a treballar per garantir el dret d'accés a una educació artística de qualitat i el principi d'equitat educativa al territori. Les associacions de professionals i d'escoles de dansa seguirem treballant plegades per aconseguir-ho.

Organitzador:



Col·laboradors:

